

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.II.37.640/2022/10.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke

Dr. Bögös Fruzsina előadó bíró

Dr. Figula Ildikó bíró

Dr. Szilas Judit bíró

Dr. Tóth Kincső bíró

Az I. rendű felperes: felperes1

cím1

A II. rendű felperes: felperes2

cím2

A felperesek képviselője: Dr. Burkus Ákos ügyvéd

cím3

Az I. rendű alperes: Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal

cím4

Az I. rendű alperes

képviselője: jogi képviselő1 kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperes: alperes2

alperes2

cím5

A II. rendű alperes

képviselője: Balogh-Bihary-B.Szabó-Jean-Zalavári és Társai

Ügyvédi Iroda

jogi képviselő2 ügyvéd

cím6

A per tárgya: kisajátítási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: II. rendű alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Győri Törvényszék 10.K.701.033/2021/35.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 10.K.701.033/2021/35. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felpereseknek 50.000,- (ötvenezer), a II. rendű alperesnek 100.000,- (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Győr helyrajzi szám1 helyrajzi számú, szántó művelési ágú, 7 ha 3365 m² területű ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlan) az I. rendű felperes tulajdonát képezi. A perbeli ingatlanon a felperesek között 2030. december 31. napjáig tartó haszonbérleti jogviszony áll fenn.

[2] A perbeli ingatlan a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányságának határozata értelmében a Győr „VIII-Kavics” védnevű bányatelekkel lefedett (2014. november 12. napján kelt VBK/1338-26/2014. számú határozat), a bányatelek jogi jelleg az ingatlan tulajdoni lapjára bejegyzésre került. A bányatelek jogosultja a II. rendű alperes.

[3] A Veszprém Megyei Kormányhivatal 2021. november 2. napján kelt Ve/54/01590-6/2021. számú határozatával a Győr „VIII-Kavics” védnevű bányatelek területén kijelölt bányauzem kitermelésére vonatkozó műszaki üzemi tervét jóváhagyta. A műszaki üzemi terv teljesítési idejét 2028. december 31. napjában határozta meg, egyidejűleg az ingatlanok igénybevételi ütemtervének módosítását akként hagyta jóvá, hogy a perbeli ingatlan igénybe vételét 2021-től 2030-ig határozta meg.

[4] A II. rendű alperes kérelmére az I. rendű alperes 2021. július 30. napján kelt Gy/05/0116-21/2021. számú határozatával a perbeli ingatlan teljes területének kisajátítása iránti kérelmének helyt adott, és a perbeli ingatlant a Magyar Állam javára bányászati közérdekű célra kisajátította. Egyidejűleg az I. rendű felperes új szakértő kirendelése iránti kérelmét elutasította. Határozatának rendelkező részében rögzítette, hogy a II. rendű alperesnek a perbeli ingatlant bányászati közérdekű célra kell felhasználnia, a kisajátítást kérő a tevékenység megkezdésének időpontját 2021. évi őszi mezőgazdasági betakarítás időpontját követően jelölte meg. A határozatban továbbá az I. rendű alperes a teljes kártalanítást a perbeli ingatlan után 18.121.155 forint összegben állapította meg, egyidejűleg rögzítve, hogy az a tulajdonost illeti meg.

[5] Az I. rendű alperes határozatának indokolásában a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy a közérdekű cél megvalósítása a tulajdon korlátozásával nem lehetséges. Ennek alapjául elfogadta a Bányakapitányság bányatelket megállapító határozatát, továbbá a Veszprém Megyei Kormányhivatal Ve/54/00689-2/2021. és Ve/54/00690-2/2021. számú végzéseiben kiállított hatósági véleményt. Megállapította továbbá a Kstv. 3. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel fennállását, amely szerint a perbeli ingatlan tulajdonjogának megszerzése

adásvételi szerződés megkötése vagy csere útján nem lehetséges. A Kstv. 3. § (1) bekezdés c) pontjának körében rögzítette, hogy a bányászati közérdekű cél megvalósítása kizárólag a perbeli ingatlan területén lehetséges, tekintettel a Bányakapitányság bányatelket megállapító határozatára. E körben hivatkozott a Kúria KGD 2017.93. számú döntésére. A Kstv. 3. § (1) bekezdés d) pontjának körében rögzítette, hogy a tulajdonelvonás jogszabályban meghatározott közérdeket szolgál, figyelemmel arra, hogy a perbeli ingatlanon megvalósuló bányászati kitermelés nemzetgazdasági szempontból kifejezetten indokolt. Minderre figyelemmel megállapította, hogy a Kstv. 3. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban, továbbá a 4. § (1) bekezdés g) pontjában meghatározott feltételek fennállnak, vagyis a perbeli ingatlan bányászati célra történő kisajátítása nyomós közérdeket szolgál. A kártalanítási összeg tekintetében elfogadta a cég 1 Kft. szakvéleményét, amely szerint a perbeli ingatlan korrigált fajlagos alapára 247 Ft/m².

A kereseti kérelem és a védíratok

[6] A felperesek keresetet nyújtottak be az I. rendű alperes határozata ellen, amelyben annak megsemmisítését kérték. Keresetükben azt állították, hogy az I. rendű alperes határozata a Kstv. 35. § (2)-(3) bekezdéseit és az Alaptörvény XIII. cikkét sérti, figyelemmel arra, hogy az nem tartalmazza a kisajátítási cél megvalósulási határidejét. Azt is állították, hogy a kisajátítás idő előtti, tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes más ingatlanokon még kitermelhet ásványi nyersanyagokat. Ezen túlmenően hivatkoztak a tényállás-tisztázási kötelezettség megsértésére, vitatva a szakértői véleményt, végül azt is állították, hogy sérült a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezeti használati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése és 5. számú melléklete, ugyanis az I. rendű alperesnek meg kellett volna állapítania, hogy környezeti hatásvizsgálat lefolytatása és környezetvédelmi engedély kiadása szükséges.

[7] Az I. rendű alperes védíratában a felperesek keresetének elutasítását kérte.

[8] A II. rendű alperes a felperesek keresetének elutasítását kérte.

Az I. rendű alperes kiegészítő határozata és az az elleni kereset

[9] Az I. rendű alperes 2021. október 27. napján kelt Gy-05/1016-29/2021. számú határozatával korábbi határozatát kiegészítette akként, hogy a II. rendű alperesi kérelmezőnek 2021. december 31. napjáig meg kell kezdenie az ingatlan kisajátítás céljára történő felhasználását, és a kisajátítási cél szerinti használatot a kérelmező bányászati jogosultságának időtartama alatt biztosítani kell. Felhívta a figyelmet arra, hogy amennyiben az ingatlan felhasználása a fenti időben nem történik meg, úgy az ingatlan korábbi tulajdonosát a törvény erejénél fogva visszavásárlási jog illeti meg. Előírta továbbá, hogy a kisajátított ingatlanon a bányászati jogosultság időtartama alatt a kérelmezőt megilletik az ingatlan birtoklására és ingyenes használatára vonatkozó jogok, továbbá, hogy az I. rendű alperes intézkedik a kérelmező használati jogának bejegyzése iránt. Az I. rendű alperes kiegészítő határozatával az alaphatározatának indokolási részét kiegészítette a Kstv. 35. § (2) bekezdésére hivatkozással, e körben hivatkozva a kérelmező nyilatkozatára is. Megállapította, hogy a kérelmező által a kisajátítási célra történő felhasználás időpontjául legkésőbb

meghatározott 2021. december 31. napja reális, ugyanis a kérelmező által megjelölt eljárások ezen időpontig tényszerűen lezárulhatnak.

[10] A felperesek kereseti kérelmüket kiterjesztették az I. rendű alperes kiegészítő határozatára is, kérve annak megsemmisítését. Azt állították, hogy az továbbra is sérti a Kstv. 35. § (2) bekezdését, ugyanis ezen jogszabályhely egyértelműen rögzíti, hogy a kisajátított ingatlant meghatározott határidőn belül a kisajátítási célra fel kell használni, ez pedig álláspontjuk szerint nem azonos a tevékenység megkezdésének határidejével.

A jogerős ítélet

[11] Az eljárt bíróság jogerős ítéletével az I. rendű alperes kiegészített határozatát megsemmisítette, és az I. rendű alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[12] Ítéletének indokolásában a Kstv. 35. § (2)-(3) bekezdései körében rögzítette, hogy a Kstv. 35. § (2) bekezdése alapján a kisajátítási határozatnak két kötelező tartalmi eleme van: egyrészt meg kell határozni azt a határidőt, amelyen belül a kisajátítást kérőnek az ingatlant a kisajátítás céljára fel kell használnia, másrészt meg kell határozni azt az időtartamot, ameddig a kisajátítást kérőnek a kisajátítási cél szerinti használatot biztosítania kell. Rögzítette, hogy ezen két időtartam előírása garanciális jellegű, ugyanis amennyiben a kisajátítás célja ezen időtartamon belül nem valósul meg, úgy az ingatlan korábbi tulajdonosát visszavásárlási jog illeti meg. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I. rendű alperes határozata megsértette a Kstv. 35. § (2) bekezdésében foglaltakat, tekintettel arra, hogy az nem tartalmazta a Kstv. 35. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamokat. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 157/B/2003.AB határozatára, amely hangsúlyozta, hogy a kisajátítási határozatban meg kell jelölni azt az időtartamot, amely a kisajátítási cél megvalósulását rögzíti, csak ebben az esetben gyakorolható ugyanis a Kstv. 35. § (3) bekezdése szerinti visszavásárlási jog.

[13] Nem fogadta el az I. rendű alperes azon álláspontját, amely szerint a kisajátítási cél általi használat időtartama meghatározható határozatlan időtartamban. E körben hivatkozott a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 38. § (7) bekezdésére, ez ugyanis kizárólag azt szabályozza, hogy a bányavállalkozót a bányászati jogosultság időtartama alatt a kisajátított ingatlanokon megilletik a birtoklásra és az ingatlan használatára vonatkozó jogok, azonban a kisajátítás céljáról ezen jogszabályhely egyáltalán nem rendelkezik. A Bt. 26. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy a bányatelek megállapítása a bányatelekkel lefedni tervezett ingatlanok várható igénybevételi ütemtervének figyelembevételével kerül megállapításra, amely tükröződik a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság VBK/1338-26/2014. számú határozatában is, amelynek 5. pontja tartalmazza a bányatelekkel lefedett ingatlanok igénybevételének tervezett ütemezését. A Bt. 26. § (3) bekezdése pedig rögzíti, hogy a műszaki üzemi terv jóváhagyása a bányafelügyelet részéről az ingatlan-igénybevételi ütemtervre figyelemmel történik, amely tükröződik a Veszprém Megyei Kormányhivatal Ve/54/00746-11/2021. számú határozatának 6. pontjában és a Ve/54/01590-6/2021. számú határozat 6. pontjában is.

[14] Rögzítette, hogy a perbeli ingatlan várható igénybevétele vonatkozásában ellentmondás figyelhető meg a Veszprém Megyei Kormányhivatal Ve/54/00659-2/2021.

számú tájékoztatása, illetve a Ve/54/00746-11/2021. számú határozata között. Az I. rendű alperesnek tisztáznia kellett volna a Kstv. 35. § (2) bekezdése alapján a kisajátítási cél szerinti használat kezdő és befejező időpontját. Kiemelte, a bányafelügyelet határozatára hivatkozással sem állapítható meg a Kstv. 35. § (2) bekezdésében meghatározott határidő, ugyanis ezen jogszabályhely egyértelműen a kisajátítási határozatban történő konkrét időtartam rögzítéséről rendelkezik.

[15] Megállapította, hogy az I. rendű alperes kiegészítő határozata is csak részben tesz eleget a Kstv. 35. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ugyanis ezen határozat a kisajátítási célra történő felhasználás megkezdése vonatkozásában konkrét időpontot ír elő (2021. december 31.), azonban a kisajátítási cél szerinti használat biztosítása vonatkozásában a II. rendű alperes bányászati jogosultságának időtartamára hivatkozik. Ez azonban nem tekinthető a Kstv. 35. § (2) bekezdése szerinti konkrét időtartam meghatározásának és így az I. rendű felperes Kstv. 35. § (3) bekezdésében foglalt esetleges visszavásárlási jogosultságát a kiegészítő határozat alapján sem tudná gyakorolni, mert előtte nem ismert, hogy a bányászati jogosultság időtartama meddig tart. A Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 14. § (8) bekezdése alapján rögzítette, hogy a II. rendű alperes a perbeli ingatlanra vonatkozó igénybevételi jogosultságát valóban a véglegessé vált kisajátítási hatósági határozattal igazolhatja, ez azonban a Bt. 38. § (8) bekezdése alapján azt jelenti, hogy a bányászati célú kisajátítás esetén a bányavállalkozó kisajátított ingatlanra vonatkozó használati jogát az ingatlanügyi hatóság a véglegessé vált kisajátítási határozat alapján jegyzi be az ingatlan-nyilvántartásba. A Vhr. 14. § (1) bekezdése alapján pedig a műszaki üzemi tervben a végrehajtás időbeli és területi ütemezését is meg kell adni, így az érintett ingatlan tervezett igénybevételét is. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű alperes elmulasztotta a tényállás-tisztázási kötelezettségét, mert a Kstv. 35. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamok vonatkozásában a perbeli ingatlan igénybevétele kapcsán nem kereste meg a bányakapitányságot a perbeli ingatlan várható igénybevételével kapcsolatban, és így a kisajátítási cél szerinti használat biztosítása vonatkozásában.

[16] A bányafelügyelet beszerzett állásfoglalása alapján nem találta megalapozottnak azt a felperesi hivatkozást, hogy a kisajátítási eljárás idő előtti lenne.

[17] A felperesek szakértői vélemény vitatásával kapcsolatban a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 80. § (1) bekezdésére hivatkozott, és kifejtette, hogy a felperesek által felvetett kérdések vonatkozásában beszerezte a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő nyilatkozatát. A Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 316. §-a alapján a szakértői véleményt és a szakértői nyilatkozatot nem találta aggályosnak. E körben hangsúlyozta, hogy a felperesek sem a hatósági eljárás során, sem a közigazgatási per során nem tártak sem az I. rendű alperes, sem a bíróság elé olyan bizonyítékokat, amelyek a ráfordításaikat igazolták volna. E körben csupán állították a ráfordításaik költségösszegét. Ennek hiányában pedig az igazságügyi szakértő megfelelően vette figyelembe mind a perbeli ingatlan, mind az összehasonlítható ingatlanok vonatkozásában az ingatlan-nyilvántartásban rögzített adatokat, mind az AK érték, mind a minőségi osztály vonatkozásában.

[18] Végül a környezeti hatásvizsgálat lefolytatásának és a környezetvédelmi engedély kiadásának körében rögzítette, hogy azok nem az I. rendű alperes által a kisajátítási eljárás során vizsgálandó körülmények.

A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem

[19] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Azt állította, hogy a jogerős ítéletben a bíróság tévesen értelmezte a kisajátítás és a bányászati tevékenység viszonylatában a Kstv. 35. § (2)-(3) bekezdéseit. Előadta, hogy a II. rendű alperes kérelmében a kisajátítási cél, vagyis a bányászati tevékenység megkezdésének időpontjaként a 2021. december 31. napját jelölte meg, ezzel vállalva, hogy legkésőbb ezen időpontig a tevékenység megkezdéséhez szükséges hatósági engedélyek birtokában megkezdni a bányászati tevékenységet, azaz a Kstv. 35. § (2) bekezdése alapján a kisajátítás céljára felhasználja az ingatlant azzal, hogy a II. rendű alperes a bányászati tevékenység elengedhetetlen részét képező tevékenység (pl. humusz réteg eltávolítása) kifejtésével megkezdni a munkálatot, elkezdni felhasználni az ingatlant, amivel a kisajátítás célja, vagyis a bányászat megvalósul. Kifejtette, hogy a kisajátítási cél szerinti használat, azaz a bányászati tevékenység biztosítására vonatkozó időtartamnak egy konkrét időpontban történő meghatározása a bányászati tevékenység jellegéből és a vonatkozó szakági jogszabályok előírásaira tekintettel nem szükséges, és az nem is lehetséges olyan módon, hogy az ne sértse a jogalkotó Kstv. 35. § (2) bekezdése szerinti rendelkezéssel kapcsolatos tényleges szándékát. Hivatkozott a Bt. 38. § (7) bekezdésére, és kiemelte, hogy a szerint amennyiben a bányavállalkozó kérelmének a kisajátítási hatóság helyt ad, akkor a kisajátított ingatlanon a bányászati jogosultság időtartama alatt a bányavállalkozót megilletik az ingatlan birtoklására és ingyenes használatára vonatkozó jogok. A II. rendű alperes bányászati jogát megalapozó, bányatelket megállapító bányafelügyeleti határozatban a bányászati jogosultságnak nincs határozott időtartama, mivel ilyen a Bt. alapján nem is írható elő. A bányafelügyelet határozata értelmében a II. rendű alperes arra szerez jogosultságot, hogy a bányatelek által lehatárolt területen található ásványi nyersanyag vonatkozásában határidőhöz nem kötött bányászati tevékenységet végezzen. Hangsúlyozta, hogy a Kstv. nem írhatja felül a hozzá képest speciálisnak minősülő Bt. rendelkezéseit, vagyis a Kstv. 35. § (2) bekezdésének utolsó tagmondatát a Bt. ezen rendelkezésével összhangban kell értelmezni, ami azt jelenti, hogy a bányászati tevékenység esetén nem lehetséges konkrét időpontot meghatározni a bányászati tevékenység megjelölésére, kizárólag az jelenthető ki, hogy addig kell biztosítani a bányavállalkozónak a kisajátítási cél szerinti használatot, ameddig fennáll a jogosultsága az adott bányatelken belül történő bányászatra.

[20] Azzal is érvelt, hogy az eljárás bíróság helytelenül értelmezte a Bt.-nek az ingatlanok igénybevételi ütemtervére vonatkozó rendelkezéseit. Ugyan helyesen hivatkozott arra, hogy a Bt. értelmében mind a bányatelket megállapító határozat, mind a műszaki üzemi tervet jóváhagyó határozat lényeges tartalmi eleme az ingatlanok igénybevételi ütemterve, azonban az igénybevételi ütemterv csupán egy előzetes terv, amelyben maga a bányászati jog jogosultja a terv előterjesztésének időpontjában rendelkezésére álló információ alapján készít el. Az ütemterv funkciója az, hogy a bányászattal érintett ingatlan tulajdonosok mint ügyfelek az eljárás során észrevételt, jognyilatkozatot tehesenek a bányafelügyelet előtt zajló eljárás során, amelyet aztán a bányafelügyelet az igénybevételi ütemterv elfogadása során megfelelően mérlegel. Ez az igénybevételi ütemterv azonban a Bt. 27. § (3) bekezdésére és a Bt. végrehajtásának egyes szabályairól szóló 20/2022. (I.31.) SZTFH rendelet 38. § (1)

bekezdésére tekintettel a kitermelési műszaki üzemi terv módosításával egyidejűleg indokolt esetben bármikor módosítható a bányavállalkozó által. A Kstv. összhangban a Bt. ezen szabályaival, nem is tartalmaz erre nézve előírást, hogy az I. rendű alperesnek a bányafelügyelethez kellene fordulnia emiatt, különös tekintettel arra, hogy a bányászati célú kisajátítási eljárás megindításának kötelező előfeltétele a Kstv. 7. § (7) bekezdése szerint a bányafelügyelet támogató véleményének rendelkezésre állása. Kiemelte, hogy egy bármikor módosítható időtartamra alapítani a Kstv. 35. § (2) bekezdése szerinti időtartamot, teljes mértékben ellentmond a bányászati jogosultság gyakorlására vonatkozó szabályoknak, így a Bt. rendelkezéseinek is.

[21] Arra is hivatkozott, hogy téves az az ítéleti következtetés, amely szerint amennyiben a kisajátítási határozatban nincs meghatározva a Kstv. 35. § (2) bekezdése szerinti időtartam, akkor az ingatlan korábbi tulajdonosa a Kstv. 35. § (3) bekezdésében foglalt garanciális jogát nem tudja gyakorolni. E körben kifejtette, hogy a II. rendű alperes kérelme alapján a határozat úgy rendelkezett, hogy 2021. december 31. napjáig az ingatlant a kisajátítás kérőnek meg kell kezdenie felhasználni a kisajátítás céljára. Álláspontja szerint ha a II. rendű alperes megkezdte a közérdekű bányászati tevékenységet a kisajátított ingatlanon, azzal a bányászat, vagyis maga a kisajátítási cél is megvalósul, így a továbbiakban nincs helye visszavásárlási jog gyakorlásának. Azonban amennyiben a II. rendű alperes nem kezdi meg az előírt határidőben az ingatlan kisajátítási célú bányászati igénybevételét, akkor másnap megnyílik a lehetősége a korábbi tulajdonosnak, hogy éljen a visszavásárlási jogával. Ha a kisajátítási cél szerinti használat időtartamának végéhez fűződne ez a jogkövetkezmény, és a bányavállalkozó nem fejezi be az előírt időpontig a bányászati tevékenységet, akkor olyan helyzet állna elő, hogy egy közérdekű tevékenység (bányászat) alatt álló, már a kisajátítás céljára igénybe vett agyaggödörre gyakorolhatná a korábbi tulajdonos a visszavásárlási jogát.

[22] Felülvizsgálati kérelméhez csatolta a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának, mint bányafelügyeleti hatóságnak az I. rendű alperes számára adott tájékoztatását, amely szerint a bányafelügyelet nem tudja konkrétan meghatározni, hogy a bányászat a perbeli ingatlanon meddig fog tartani, mert ez a rendelkezésre álló ásványvagyonon kívül a kitermelés ütemétől is függ, azt pedig a jogszabályi kereteken belül a bányavállalkozó dönti el. Arra is rámutatott, hogy a kérelmező nyilatkozata, amely szerint 2030-ig kíván az ingatlanon bányászati tevékenységet folytatni, elfogadható a bányafelügyelet részéről, mivel a kérelmezőnek lehetősége van a jelenlegi műszaki üzemi terv hatályának meghosszabbítását, vagy új műszaki üzemi terv jóváhagyását kérelmezni.

[23] A felperesek csatlakozó felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték. Azt állították, hogy az I. rendű alperes kisajátítási határozata idő előtti és szükségtelen volt.

[24] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben az eljárt bíróság jogerős ítéletének a Kstv. 35. § (3) bekezdés szerinti visszavásárolhatósághoz kapcsolódó megállapításait teljes mértékben osztották. Álláspontjuk szerint helytállóan állapította meg az eljárt bíróság, hogy a Kstv. 35. § (2) bekezdése alapján a kisajátítási határozatnak két kötelező tartalmi eleme van, az ebből levont ítéleti következtetések is helyesek, ahogyan helytállóan rögzítette a bíróság azt is, hogy egyik határidő sem lehet határozatlan időtartamú. Kiemelték, a II. rendű alperes helytelenül tesz egyenlőségjelet a bányászati tevékenység megkezdése, valamint az ingatlan

kisajátítási célra történő felhasználása között. Álláspontjuk szerint a bányászat mint kisajátítási cél megvalósulásához azon állapot elérése szükséges, amikor az adott bányatelket a bányászati tevékenység folytatására jogosultsággal rendelkező bányavállalkozó teljes mértékben kimerítette, a bányatelken található ásványi vagyonkészletet kitermelte, és a Bt. szabályainak megfelelően a bányafelügyelet jóváhagyta a bányabezárási műszaki üzemi tervét, valamint a felhagyott területet tájrendezésnek vetette alá, azt rekultiválta, és a bányafelügyelet a bányatelket törölte. A kisajátítás célja ugyanis nem az, hogy a kisajátítást kérő gazdasági társaság a bányászati tevékenységet megkezdhesse, hanem az, hogy a közérdekből fontos nyersanyag mennyiség kitermelésre kerüljön. Hangsúlyozták, a bányafelügyelet Ve/54/00746-11/2021. számú határozatának 5. pontja értelmében a bányafelügyelet a tervciklus során ásványi vagyon visszahagyását és termelvény-vesztesség figyelembevételét nem engedélyezte. Kiemelték, a bányafelügyelet tehát a teljes ásványi vagyon kitermeléséről való gondoskodást írta elő kötelezettséggként a II. rendű alperes részére, és ameddig az nem történik meg, és a kitermeléssel már érintett ingatlan területén további kitermelhető ásványi nyersanyag-vagyon található, addig a bányavállalkozó nem volt jogosult további területeket igénybe venni. Arra is rámutattak, hogy a Bt. szabályai értelmében a bányavállalkozónak a bányászati tevékenysége felhagyásakor kötelessége tájrendezési munkálatokkal helyreállítani a földkéreg legfelső humuszos talajrétegét, amelynek következtében nem tájseb, hanem akár mezőgazdálkodásra alkalmas újrahasznosítható terület maradt hátra.

[25] Az I. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban akként nyilatkozott, hogy a Kstv. 35. § (2) bekezdésének második fordulata szerinti időpont meghatározása a kisajátítási céltól is függ.

A Kúria döntése és jogi indokai

[26] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos, a felperesek csatlakozó felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint nem alapos.

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

[28] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy a Kstv. 35. § (2) bekezdésének első fordulata az eljáró bíróság az I. rendű alperes kiegészítő határozatában foglaltakra tekintettel elfogadta (jogerős ítélet [45] bekezdés), az I. rendű alperes kiegészítő határozatában foglaltakat azonban a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulata körében nem fogadta el, jogerős ítéletével e körben rendelt el új eljárást. A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a Kstv. 35. § (2) bekezdése második fordulata körében tett ítéleti megállapításokat vitatta.

[29] A Kúria rögzíti emellett azt is, hogy míg a Kstv. 35. § (2) bekezdésének első fordulata vonatkozásában a kisajátítási határozatban az adott ingatlan kisajátítás céljára történő felhasználása körében határidő meghatározása szükséges, addig a második fordulat szerinti, a kisajátítási cél szerinti használat biztosítása időtartam meghatározását követeli meg. A Kúria rögzíti végül azt is, hogy a peres felek nem vitatták, hogy a bányászati közérdekű célra

történő kisajátítás esetében is meg kell határozni a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulata szerinti, a kisajátítási cél szerinti használat biztosítására vonatkozó időtartamot.

[30] Az I. rendű alperes kiegészítő határozata a Kstv. 35. § (2) bekezdésének második fordulata körében akként rendelkezett, hogy a II. rendű alperesi kérelmezőnek a kisajátítási cél szerinti használatot a kérelmező bányászati jogosultságának időtartama alatt biztosítania kell.

[31] Mérlegelve a II. rendű alperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottakat, a Kúria arra a megállapításra jutott, hogy amennyiben bányászati közérdekű célra történő kisajátítás esetén is meghatározandó a kisajátítási határozatban a kisajátítási cél szerinti használat időtartama, akkor a bányászati tevékenység Bt. szerinti specialitásaira tekintettel az I. rendű alperes kiegészítő határozata a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulata szerinti követelménynek megfelel. E körben a Kúria figyelemmel volt arra, hogy a „bányászat (bányászati tevékenység)” Bt. 49. § 4. pontja szerinti fogalma szerint bányászati tevékenységnek minősül nemcsak az ásványi nyersanyagok kutatása, feltárása és kitermelése, hanem az e tevékenységek során keletkező hulladékok kezelése, valamint az ásványvagyon-gazdálkodás is. Ezen túlmenően az e fogalom-meghatározásban található felsorolás szerint bányászati tevékenység egyebek mellett a bánya szüneteltetése, bezárása, a szénhidrogénmező felhagyása, és a bányászati tevékenység befejezését követő tájrendezés is (Bt. 49. § 4. pont c) és d) pontok). Helyesen hivatkozott emellett a II. rendű alperes a Bt. 38. § (7) (helyesen: (10)) bekezdésére, amely szerint a kisajátított ingatlanon – a bányászati jogosultság időtartama alatt – a bányavállalkozót megilletik az ingatlan birtoklására és ingyenes használatára vonatkozó jogok.

[32] Mindebből az a következtetés vonható le, hogy amennyiben meg kell határozni a bányászati tevékenység esetén a kisajátítás cél szerinti használat biztosításának időtartamát, a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulata szerinti időtartam meghatározása a bányászati tevékenység jellegéből, a Bt.-ben és az annak végrehajtási rendeletében meghatározott szakági előírásokból fakadóan az I. rendű alperes kiegészítő határozatában foglaltaknál egzaktabb módon nem lehetséges.

[33] A Kúria figyelemmel volt arra is, hogy a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitánysága 2014. november 12-én kelt VBK/1338-26/2014. számú, bányatelket megállapító határozata sem határozott meg a bányatelek megállapítása tekintetében időkorlátot, az ezen határozattal elfogadott ingatlan igénybevételi ütemterv (5. pont) is csak az ingatlanok, így a perbeli ingatlan tervezett igénybevételének idejét tartalmazza. Az ingatlanok igénybevételi ütemterve azonban a Bt. végrehajtásáról szóló 20/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 30. § (1) bekezdése értelmében módosítható, ahogyan a perbeli esetben az több ízben módosításra is került (2021. június 4. napján kelt VE/54/00746-11/2021. és VE/54/01590-6/2021. számú határozatokkal a műszaki üzemi terv jóváhagyásáról).

[34] Minderre figyelemmel pedig helytállóan érvelt azzal a II. rendű alperes, hogy a Kstv. 35. § (2) bekezdésének második fordulatát a Bt.-vel összhangban értelmezve a kisajátítást kérő II. rendű alperesnek, mint bányavállalkozónak a kisajátítási cél, vagyis a bányászati tevékenység szerinti használatot addig kell biztosítania, amíg az adott bányatelken fennáll a

jogosultsága a bányászati tevékenység folytatására. Ennél konkrétabb időtartam bányászati célból történő kisajátítás esetén nem határozható meg.

[35] A Kstv. 35. § (3) bekezdése szerinti visszavásárlási jog körében a Kúria kiemeli, mivel a felek nem vitatták, hogy a bányászati közérdekű célra történő kisajátítás esetében is meg kell határozni a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulata szerinti, a kisajátítási cél szerinti használat biztosítására vonatkozó időtartamot, a jelen perben nem volt eldönthető, hogy a Kstv. 35. § (3) bekezdésének keretei között kizárólag a bányászati tevékenység megkezdésének elmaradása tekinthető-e a kisajátítási cél megghiúsulásának, avagy vannak a bányászati tevékenység megkezdésén túl további olyan tevékenységek, amelyek elmaradása esetében szintén megállapítható a kisajátítási cél megghiúsulása, és ekként a visszavásárlási jog gyakorlásának megnyílása.

[36] Alaptalan volt a felperesek csatlakozó felülvizsgálati kérelmének a kisajátítás időelőttiiségére vonatkozó hivatkozása, a Kúria KGD.2017.93 számú döntése értelmében ugyanis a bányatelken belüli ingatlant érintő bányászati tevékenység esetében a közérdekűség további bizonyítás nélkül fennáll. Mivel pedig a perbeli ingatlan nem vitatottan a megállapított bányatelek része, a kisajátítás nem időelőtti.

[37] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria az eljárt bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban az eljárt bíróságnak a kártalanítás összegszerűsége körében a 10.K.701.033/2021/35. számú ítéletében foglaltakat kell megismételnie, tekintettel arra, hogy ezen ítéleti megállapításokat a peres felek nem vitatták; a jogalap tekintetében szintén az ezen ítéletében foglaltak szerint kell döntenie, mert e körben a felperesek csatlakozó felülvizsgálati kérelme alaptalan volt; a Kstv. 35. § (2) bekezdése körében pedig az I. rendű alperes kiegészítő határozatában foglaltakat el kell fogadnia, mert a annak első fordulata a felek nem vitatták, a második fordulat tekintetében pedig a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alapos volt.

A határozat elvi tartalma

[38] *Bányászati közérdekű célra történő kisajátítás esetén a Kstv. 35. § (2) bekezdés második fordulatának megfelel az a kisajátítási határozati előírás, amely szerint a kisajátítási cél szerinti használatot a kérelmező bányászati jogosultságának időtartama alatt kell biztosítani.*

Záró rész

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson bírálta el.

[40] A Kúria a felperesek és a II. rendű alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét az általuk felszámítottak figyelembe vételével, a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján állapította meg. Tekintettel arra, hogy az I.

rendű alperes nem számított fel a felülvizsgálati eljárásra költséget, arról a Kúria nem rendelkezett.

[41] A végzés elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. január 11.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Bögös Fruzsina s.k. előadó bíró,
Dr. Figula Ildikó s.k. bíró, Dr. Szilas Judit s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő